

**TÜRKİYE VE İTALYA HÜKÜMETLERİ BEYNİNDE MÜNAKİT SEYYAR TİCARET MEMURLARI-
NA DAİR MUKAVELNEMENİN TASDİKİ HAKKINDA (1/208) NUMARALI KANUN LÂYİHASI
VE TİCARET VE HARİCİYE ENCÜMENLERİ MAZBATALARI**

Türkiye Cumhuriyeti
Başvekâlet 26 Nisan 1928
Muamelât Müdüriyesi
Aldet
6/1873

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Türkiye ile İtalya hükümetleri beyninde münakit seyyar ticaret memurları mukavelenamesi hakkında Hariciye Vekâleti Celilesince tanzim edilen ve İora Vekilleri Heyetinin 22 Nisan 1928 tarihli içtimaında tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvip olunan Kanun Lâyihasıyla esbabı mucibe mazbatasının musaddak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin işarına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekâlet
İsmet

Esbabı Mucibe Lâyihası

Memleketler beynindeki münasebatı ticariyenin inkişafında pek mühim birer âmil oldukları varesti iştibah bulunan seyyar ticaret memurlarının tarafeyn ülkelerindeki tabi tutulacakları şeraiti tayin ve bunların beraberlerinde getirecekleri numune eşyalarına müteallik gümrük rüsumuna mütedair ahkâm ve muamelâtı rüsumiyeyi tespit ve pazar ve panayırlarda icrayı ticaret edebileceklerin tabi olacakları şeraiti takrir etmek arzusundan mülhem olarak Türkiye-Almanya Ticaret Muahedenamesinin seyyar ticaret memurlarına mütedair olan altı ve yedinci maddeleri esas ittihaz edilmek şartıyla Türkiye Cumhuriyeti ve İtalya Kıralliyeti salâhiyattar muraahhasları beyninde Ankara'da 23 Teşrinisani 1927 tarihinde imza edilmiş bulunan seyyar ticaret memurları ve pazar ve panayırlara giden erbabı ticaret hakkındaki mukavelenamenin İtalya Hükümeti ile münasebatı ticariyemizin daha vasi bir surette inkişafına ve binnetice Türk erbabı ticaretinin garp müstahsilleriyle doğrudan doğruya temas edebilmelerini temine hadim olacaktır.

Türkiye
Büyük Millet Meclisi 2.5.1928
Ticaret Encümeni
Karar No. : 30

Ticaret Encümeni Mazbatası

Riyaseti Celileye

Türkiye Cumhuriyeti ile İtalya Hükümeti arasında 1927 senesi Teşrinisannisinin 23 ncü günü Ankara'da imza edilmiş olan seyyar ticaret memurları mukavelenamesinin tasdiki hakkında Başvekâleti Celileden mevruat encümenimize muhavvel Lâyihası Kanuniye ve ona merbut mukavelename Hariciye Müşteşarı Enis Beyin de huzuruyla tetkik ve müzakere olunarak aynen kabul edilmiş olmakla bermucibi havale Hariciye Encümenine tevdi buyurulması arz olunur.

Reis	Mazbata Muharriri
Burdur	Zonguldak
Mustafa Şeref	Hüsni
Kâtip	Aza
Şebinkarahisar	Afyonkarahisar
İsmail	İzzet
Aza	Aza
İstanbul	İstanbul
Hüseyin Hüsni	Süreyya
Aza	Aza
Trabzon	Kocaeli
Danış	Reşit Saffet

Türkiye
Büyük Millet Meclisi 17 Mayıs 1928
Hariciye Encümeni
Karar Numarası : 19
Esas Numarası : 1/208

Hariciye Encümeni Mazbatası

Riyaseti Celileye

Türkiye Cumhuriyeti ile İtalya Hükümeti arasında münakit seyyar ticaret memurları mukavelenamesinin tasdiki hakkında Başvekâletten varit olup, Ticaret ve Hariciye Encümenlerine havale buyurulan Kanun Lâyihası ve ona merbut mukavelename Ticaret Encüme-

ni mazbatasıyla birlikte Encümenimize tevdi kılınmakla Hariciye Vekili Beyefendi hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Mezkûr Kanun Lâyhası, merbutu olan mukavelename Ticaret Encümenince aynen kabul edilmiş olmakla Encümenimizce de tasvip edilmiş ve Heyeti Celileye arzına karar verilmiştir.

Reis	Mazbata Muharriri
Erzincan	Siirt
Saffet	
Kâtip	Aza
Edirne	Tekirdağı
Zeki Mesut	M. Cemil
Aza	Aza
Kütahya	Trabzon
	Nebizade Hamdi
Aza	Aza
Kocaeli	İstanbul
İbrahim Süreyya	Edip Servet

Seyyar Ticaret Memurları Hakkında Türkiye Cumhuriyeti İle İtalya Krallığı Arasında Münakit Mukavelename

Bir taraftan

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Diğer taraftan

İtalya Krallığı Hükümeti

Ticaret memurlarının vazifelerini teşkil ederek münasebatı ticariyelerini inkişaf ettirmek ve emtiayı ticariye mübadelâtını tezyid etmek arzusu ile mütehasis oldukları halde bir mukavele aktine karar vermişler ve bu maksatla kendi murahhasları olmak üzere :

Türkiye Reiscumhuru Hazretleri

Türkiye Cumhuriyeti Hariciye Vekili Tefvik Rüştü Beyefendiyi

Haşmetli İtalya Kralı Hazretleri

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti nezdinde Fevkalâde Murahhas Sefirikebir Mösyö Lûka Orsini Baroni'yi

Tayin etmişler,

Ve müşarünileyhima usulüne muvafık bulunan salâhiyetnamelerini yekdiğere tebliğ ettikten sonra âti-deki ahkâmı kararlaştırmışlardır.

Madde 1. — Tarafeyni akıdeynden birine mensup olup, kendi memleketlerindeki salâhiyattar makamat tarafından muta bir salâhiyat varakasını ibraz ederek, orada ticaret ve sanatlarını icraya mezun bulunduklarını ve kavanin ile muayyen tekâlif ve rüsumu têsviye ettiklerini ispat eyleyecek olan tacirler, fabrikacılar

vesair sanat erbabı gerek bizzat ve gerek kendi hizmetlerinde bulunan seyyar memurlar vasıtasıyla, diğer taraf ülkesindeki tacirler veya müstahsiller nezdinde veyahut umumi satış mahallerinde mübayaatta bulunmak hakkını haiz olacaklardır. Bunlar, arz ettikleri mevadda mütevacıf emtiayı kendi ticaret veya sanatlarında kullanan tacirlerden veya sair eşhastan siparişler dahi alabileceklerdir. Kezalik beraberlerinde nümuneler veya modeller nakledebilecekler veya bunları kendilerine irsal ettirebileceklerdir. Bu fıkrada tadat edilen efal için bir güna rüsum veya aidatı mahsusaya tabi tutulmayacaklardır.

Madde 2. — Muayyen bir metanın örneği olan kâf-fei mevad, bu cihetten mevaddı mezkûre tekrar ihraç esnasında alelusül ayniyetlerinin tespit kılınmasına salih bulunmak ve diğer cihetten böylece ithal edilmiş olan mevad, heyeti mecmuaları itibariyle mutat nümune mahiyetini zayı etmiş olacak derecede kemmiyet ve kıymet irae eylememekten ibaret iki kaydı ihtirazi altında, nümune veya model addedilirler.

Madde 3. — Salâhiyet varakası (A) lahikasındaki örneğe muvafık surette tanzim edilmiş olacaktır.

Tarafeyni akıdeyn, bu varakaları itaya memur olan makamâtı ve kezalik seyyar ticaret memurlarının ticaretlerini icra ederken tebaiyete mecbur oldukları ahkâmı mütekaliblen yekdiğerine bildirecekler. Mahaza şurası mukarrerdir ki, seyyar ticaret memurları yedlerinde varakalarda muharrer olanlardan başka tüccar veya erbabı sanat hesabına bey'e müteallik akıtilerde bulunmak hakkını haiz olmayacaklardır.

Madde 4. — İthalî memnu emtia müstesna olmak üzere, bir gümrük resmine veya sair herhangi bir resme tabi olan ve nümune veya model olarak ithal edilen eşya, tekrar ihraç olunmak kaydıyla, tarafeynce mevaddı atiyede muayyen şerait dairesinde, ithal ve ihraç resminden muvakkaten muaf olarak kabul edilecektir.

Madde 5. — Bu seyyar memurlar, gümrük idaresine beyannamelerini verirken, ihraç memleketi memurini rüsumiyesi tarafından musaddak ve beraberlerinde ithal ettikleri nümuneleri veya modelleri müfredatıyla mübeyyin bulunan tarifatl bir listeyi üç suretiyle birlikte tevdi edeceklerdir. Eğer tarifatl listeyi hamil bulunmuyorlar ise beyannamelerini verir iken, nümuneler veya modelleri müfredatı ile irae eden yeni bir listeyi üç nüsha olarak ita edeceklerdir. İthal memleketinin memurini rüsumiyesi listenin lisanı mahalli üzere yapılmış tercümesini talep edebileceklerdir.

Madde 6. — Nümuneler veya modellerin tekrar ihraçları esnasında ayniyetlerinin tespit edilebilmesi

için bunlar ihraç memleketinde nevi ve şekillerine göre damgalanmış yahut balmumu veya kurşunla mühürlenmiş bulunacaktır.

Her iki taraf memurini rüsumiyesi, nünuneler üzerine vazedilmiş olan işaretlerin tahkiki sıhhatini temin için bu damga ve mühürlerin modellerini resmen yekdiğerine göndereceklerdir.

İşaret vaz'ı gayrıkabil veya mehaziri dai olduğu takdirde fotoğrafler, resimler veya tarifatname ve mu-fassala ile ayniyetin tespiti caizdir. Bununla beraber, ithal memleketinin memurini rüsumiyesi, bu nünunelerin tekrar ihracı esnasında ayniyetlerini temin için labüd görecekları bütün ahvalde masarifi alâkadarlarca tesviye edilmek üzere bunları işaretatı munzamma ile teşhiz edebileceklerdir.

Bundan gayrı ahvalde, gümrük muayenesi, sadece nünunelerin ayniyetinin tespitinden ve icabında talep edilecek tekâlif ve rüsum miktarının tayininden ibaret olacaktır.

Nünuneler veya modeller ihraç memleketinde vaz edilmiş işaretleri hamil bulunmazsa ithal memleketinin memurini rüsumiyesi yeni işaretler vaz edeceklerdir.

Madde 7. — İthalatçı tarafından gümrük idaresine tarifatlı listenin veya nünuneleri ait beyannamenin tevdiinden sonra, gümrük muayenesine mübaşeret edilecek ve nünunelere ait olan liste veya beyanname ile bunlara mevzu işaretler usulüne muvafık ise, bu nünunelerin her birinin gümrük resmi - ve eğer mahal varsa - istihlâk rüsumu tespit olunacak ve bu tekâlif ve rüsumun miktarı baliği ya nakden veyahut ithal memleketinin salâhiyettar makamâtı tarafından kâfi görülen teminat suretinde depozito edilecektir. Teminata mütedair ahkâmı, akit hükümetler bir sureti umumiyede tanzim edeceklerdir.

Vezin vesaire ücretler kati surette tesviye olunacak ve memurini rüsumiye tarafından alelusül tatbik edilen tarifatlı liste veya beyanname nüshalarından biri ithalatçıya iade edilecektir.

Mahaza ithalatçı nünunelerden her birinin rüsumunu tarifenin mevaddı müteallıkası mucibince hesap ettirip, depozito edecek yerde, nünunelerin mecmuu için bu rüsumu tarifede en yüksek resme tabi nünune üzerinden tesviye eylemek hakkını haiz olacaktır. Memurini rüsumiye bu teklife muvafakat etmekle mükellef bulunacaklardır.

Madde 8. — Bu suretle ithal edilmiş olan nünune veya modeller, bir senelik bir mühlet zarfında gerek ithal edildikleri gümrükten, gerek diğeri bir gümrükten ya ihraç memleketine iade veya herhangi bir mem-

lekete tekrar ihraç edileceklerdir. Bir senelik mühlet, icabında ithal memleketinin rüsumat idaresi tarafından temdit olunabilir.

Madde 9. — Tarifatlı liste veya beyanname ile tekrar ihraç edilecek nünuneler veya modeller, alâkadar tarafından gümrük idaresine ibraz olunacak ve idarei mezkûre badelmua-yene derhâl hini ithalde mevdu rüsumun tamamen iadesi veya bu rüsumun tesviyesini müemmen kefaletin feshi muamelesini ifa edecektir.

Bu iade veya feshi kefalet muamelesi ancak tekrar ihraç edilen nünune veya modeller için ifa kılınacaktır.

Sekizinci maddede mezkûr mühletin hitamından sonra tekrar ihraç edilmemiş veya mahallinde satılmış olan nünune veya modellerin emaneten tutulan gümrük rüsumu, rüsumat idaresine irad kaydolunacak veya bu rüsum kefillerden istifa kılınacaktır.

Madde 10. — Hini ithalde mevdu rüsumun red ve iadesi veya kefaletin feshi, hudutlardaki bilumum gümrük idareleri veya dahili memlekette kâin olup, bu hususta salâhiyeti muktaziyeyi haiz bulunan gümrük idarelerince ifa edilebilecektir.

Tarafeyni akıdeyn, salâhiyeti mezkûreyi haiz olan idarelerin listelerini yekdiğerine tebliğ edeceklerdir.

Madde 11. — Bu mukavelename ahkâmı hakkında herhangi bir üçüncü devlete müsavat üzere muamele görmek esası, zaten mütekabil surette mahfuz kalmaktadır.

Bu ahkâm ayak satıcılığına kabili tatbik olmayacaktır.

Bu mukavelename tasdik edilecek ve tasdiknameler mümkün olduğu kadar süratle Ankara'da teati kılınacaktır.

Bu mukavelename, tasdiknamelerin teatisi tarihinden bir ay sonra mevkii mer'iyete girecek ve bir buçuk sene müddeti haiz olacaktır. Bu tarihten itibaren tarafeyni akıdeynden biri tarafından fesholunmadığı müddetçe mer'i kalacaktır.

Bu fesih ancak altı aylık bir müddetin hitamından sonra hükmünü icra edebilecektir.

Tasdikenilmekal, murahhaslar bu mukavelenameyi imza ve tahtim etmişlerdir.

Bu mukavelename iki nüsha olarak 22 Teşrinisani 1927 tarihinde Ankara'da tanzim edilmiştir.

Tevfik Rüştü

Lôka Orsini Broni

Lâhika Devletin İsmi ve Varakayı İta Eden Makam
Seyyar Ticaret Memurlarına Mahsus Salâhiyet Vارا-
kası İta Tarihinden İtibaren On İki Ay Müddetle
Muteberdir

Hangi memleket için muteber olduğu :

Varaka Numarası :

..... Şhrinde mütevellit ve şhrinin so-
kağında numaralı hanede mukim Efendinin
..... şhrinde Unvanı ticarisi altında işleyen.

1. Fabrika - Veya ticarethane - sinin - lerinin -
Sahibi «veya - namına ifayı muameleye salâhiyattar
ticaret memuru» olduğu ve muamileyhin salifülzikir
fabrika - ticarethaneler - ler - için balâda muharrer
memleketlerde siparişler almak veyahut mübayaa ic-
ra eylemek salâhiyetini haiz bulunduğu gibi mezkûr
ticarethane fabrikanın -lerin

Memleketinde icrayı ticaret - sanat etmeye mezun
olup, bu bapta tekâlif kanuniyeyi tesviye etmekte
olduğu - oldukları - tasdik kılındı.

Şhrin ismi - Fi 192

Ticaretanenin - lerin - sahibinin imzası.

Varaka hamilinin imzası.

Varaka hamilinin eşkali

Fotografii

Yaş :

Boy :

Saç :

Alameti farikai Sabite :

«1» İşbu noktalara ticarethane veya fabrikaların
neler sattığı veya neler imal ettiği yazılacaktır.

(B) Lâhikası

Panayır ve Pazarları Ziyaret Edenlere Mahsus Salâhi-
yet Varakası

İşbu varakanın hamili olup, deki - Türk te-
baası için :

İtalya'daki İtalyan tebaası için : Türkiye'deki pa-
nayır ve pazarları ziyaret etmek arzusunda bulunan
..... Efendinin Şhrinde ikamet eylediği ve Ti-
caret veya sanatının icrası için tekâlif ve rusumu ka-
nuniyeyi tesviye ile mükellef olduğu tasdik kılındı.

İşbu varaka aylık bir müddet için muteberdir.

(Varakanın ita kılındığı mahal ve tarihi ile ita
eden makamın imza ve mühürü)

Türkiye ve İtalya Hükümetleri Beyninde Münakit
Seyyar Ticaret Memurlarına Dair Mukavelenamenin
Tasdikine Mütedair Kanun Lâyhiası.

Birinci Madde — Türkiye ile İtalya Hükümeti ara-
sında Ankara'da 23 Teşrinisani 1927 tarihinde akit ve
imza edilen seyyar ticaret memurları mukavelenamesi
kabul ve tasdik edilmiştir.

İkinci Madde — İşbu Kanunun icrayı ahkâmına
İcra Vekilleri Heyeti memurdur. 22 Nisan 1928

Başvekil

Adliye Vekili

İsmet

Mahmut Esat

Müdafaal Milliye Vekili

Dahiliye Vekili

Mustafa Abdülhalik

Şükrü Kaya

Hariciye Vekili

Maliye Vekili

Doktor Tefrik Rüştü

Saraç oğlu Şükrü

Maarif Vekili

Nafia Vekili

Mustafa Necati

Behiç

İktisat Vekili

Sıhhiye ve Muaveneti

Mustafa Rahmi

İçtimaiye Vekili

Doktor Refik